

MAGYAR KURIR

Bétsből, Aprilis' 28-dikán 1818.

S v é t z i a .

A' Királyi familiának tagjaihoz, mindenik a' maga Udvarnokjai által körülvé-
tetve lévén, pompás audientziára mentek
Mártz. 31-dikén az országnak minden
fő tiszti karjai és a' Stockholmban lévő
idegen Követek, a' XIII-dik Károly
Király meghalálózásáért való keserves kö-
szöntéseknek megtételére.

A' Stockholmi újságleveleknek egy-
gyikében Mártzius' 28-dikán, a' Király'
koronáztatása alkalmatosságával tartatan-
dó predikátziónak matériájául, vagy mint
némelyek nevezik tekstusául, Jeremias'
Profétziájának 1-ső részében találtató
10-dik verse ajánltatik, a' hol ezek mon-
datnak: „Imé en ma téged' Prófétává
teszlek gyomlálj, ronts, veszess, törj,
építs, és plántálj.“

Német Ország.

A' Német Szövetségnek gyűlése a'
folyó Aprilis' 9-dikén azt határozván,
hogy ezen Szövetség katonai állapotjának
elintézésére egy tulajdon ezen célra való
Biztosság állittassék-fel, Austriai Császár
ő Felsége a' maga részéről Báró Stei-
gentesch Generál-Major urat méltóz-
tatott ezen Biztossághoz rendelni.

Helvétzia.

Végezetre minden további akadályoz-
tatás nélkül útnak indította Lengyel Her-
izeg Jablonovszky Solothurnbol Krakau
felé a' Generális Kosciusko holt tes-
tét. Kisérői között van Solothurnbol
Zeltner nevű úr is, a' boldogúlnak
rég jó barátja.

A' Tigurumi 's egyéb Helvétus Pro-
testansok a' folyó esztendő Januariusának
1-ső napján tartották a' Reformatzió' ju-
bileuma' egyemetes innepét, de az Au-
striai Beobachter szerént a' Bernaiak nem
egygyeztek-meg benne.

Prusszia.

Berlini nagy Mekhanikus, Kapi-
tány Neander, egy igen találmányos
cszű ember, a' hadi mesterségnek töké-
letesítésére 5 új találmányoknak joval-
lását terjesztette a' Király' elejébe, mel-
lyek között kettő a' közönségnek is tud-
tára lett, mellyek ezek: — 1) Egy kato-
nasereget, Bataliononként, 8 emberből
álló sorban, jó magosságú 's méjségű
erősségen, váron, várárkon, 's palizá-
dokon 3 minutumok alatt által viszen.
Igéri, hogy ha 5 minutumok telnek ben-
ne, kész leszen várbéli fogságot szenved-
ni. — 2) Olly telegrafot készít, melynek
segedelmével éjjel, gyertya világítással,
6000 lépésnyi távolságra, akár melly nyel-
ven beszélni lehet. — Mind nevezetes
találmányok, tsak a' valóság meghitele-
sítettse, de sokan kételkednek benne.

Frantzia Ország.

Most majd semmi egyéb politikai
történeteket nem találván a' külső újság-
levelekben, kéntelenítettünk a' Man-
sonné' 's társai' perlekedésekkel meg-
tölteni újságlevelünket.

*Folytatása Alhyban a' Rhodezi pol-
gárok' perének.*

A' Párisi újságoknak egy levelezője,
a' ki ezen pernek 9-dik ülésében jelen

volt, ilyen felkiáltáson kezdi tudósítását: Melly sczénának valék szemmel látó tanúja. Nem tudom miképpen írhattak rolla valamit, hogy tsak árnyéki képzeletet is tsinálhassak a' valóságról. Már 94 bizonyoságot kérdezték ki, a' nélkül, hogy valami egyéb bizonyost kitanulhattak volna, azon kívül hogy Bastide ellen tsaknem egészszen megmutatódott, hogy Mártz. 19 dikén, mikor a' gyilkosság történt, a' Bankal' házában jelen volt; mert szükséges megjegyezni, hogy ő az alibi segedelmével fundálja a' maga ártatlanságát, az az, azt vitatja, hogy ő akkor, mikor F u e l d è s megölettetett, nem a' Bankal' házában, hanem másutt valahoz, de nem mondja hol, volt. Ez a' környülállás teszi a' 9 dik ülésnek figyelemtességre méltóbb tárgyát, a' melly Apr. 4-dikén folyt le, ekképpen: —

Elölülő: Mansonné a' mi tegnapi ülésünkben a' vádoltatott személyek között kettő (t. i. Bastide és Bankalné) által ösztönöztetvén az igazságuk kimondására, a' 19-dik Mártziusi történetre való rellentő vissza emlékezéssel megvallá, hogy őtet *Bastide* megfojtani akarta. Azonban még is bántódás nélkül ment el a' Bankal' házából. Azt kérdem tehát asszonyom, hogy maga a' haláltól való megmenekedést minek vagy kinek köszönheti? annak é, hogy az a' ki meg akarta ölni, ditséretesen megváltoztatta a' maga veszedelmes czélzását? vagy pedig a' vádoltatottak között valamelyiknek másnak, ki a' gyilkosnak kezéből kiragadta? *Jean* nevű bizonyoság már külföldben is emlékezetet teve a' *Bastide* megbánásáról. Bizonyos esküvést is emlegetnek a' bizonyoságok, 's egy holt testről is beszélnek, 's több effélék. Nem tudé az asszony nekünk valamit mondani ezen környülállásokról?

Mansonné: Az Elölülő úr képzelheti, hogy én azon időpontban, mikor ezek történtek, nem birhattam olly el-

mebéli jelenvalósággal, hogy mind ezeket elmémben rendbeszedhettem volna; hanem az soha ki nem esik emlékezetemből, hogy egy iszonyatos ember meg akart folytani.

Elölülő: Magát meg akarták folytani, úgy-é? Valaki mentette-é meg? —

Mansonné: Igen is; valaki mentett-meg. —

Elölülő: A' gyilkosok közt volt-é ez az ember, vagy tsak a' történet vetette oda? —

Mansonné: Azt meg nem mondhatom, hogy kívülről jött-é oda, vagy a' gyilkosok közt volt: de azt soha el nem felejttem, hogy ő volt az, a' ki életemet a' gyáva ember' kezéből kiragadta. —

Elölülő: Az, a' ki magát a' kabinétből kivezette, a' volt-é, ki az Annunciáda klastromhoz kísérte? —

Mansonné: Igen is Uram, a' volt. —

Elölülő: Nem emlékezik az asszony, hogy milyen forma ábrázatú ember volt ez? —

Mansonné: Erre nem emlékezem. —

Elölülő: Nem ül-é ezen ember itt a' vádoltatottak közt? —

Mansonné: E' lehetséges dolog (Az *Albyban* ezen ülésről kijött előadásban azt jegyzik-meg, hogy a' mikor Mansonné ezen rövid feleleteket tette, úgy forgatta a' szemeit, hogy akárki könnyen észre vehette, hogy az, a' ki őtet megmentette, a' vádoltatottak padján ül). —

Bübernard (a' *Jausion* Prokurátora): Asszonyom magyarázza ki magát jobban; a' maga félig való vallástételei, kettős értelmű feleletei, ezerszer gyilkosabbak, mint sem ha ezen embert egyenesen megnevezné. —

Mansonné: Nints mit mondjak. —

Jausion: Nem érettem, mert a' halál legkissebbnyire se' irtóztató reám nézve: hanem szerentétlen feleségemre és gyermekeimre nézve szolljon az asszony; az én életem a' maga keziben van; az én megmentődésem, vagy vesztőhelyre való vitettetésem magától függ. —

Dübernard: Asszonyom, jussen eszibe, mit irt kedves édes jó atya magának; melly nagy gyötrődéseknek tenné-

ki tulajdon lelkiismeretét az aszszony, ha halgatása által valamely szerentsétlent veszedelemre kitenne, vagy valamely valóságos bűnöst ugyan ez által a' büntetés-től megmentene? — *Mansonné* (az Elölülőhöz, bánkodó hangon): Elölülő úr! én Jausiont sem meg nem menthetem, sem azt nem tselekedhetem, hogy megítéljék. — *Bastide*: Ezek [a' sok felkiáltások semmit sem érnek; mi itt nem théátrumon vagyunk. Mansonné aszszonyom már elég időtöltést tsinált a' közönségnek; mit jelente a' tegnapi lármázás? Mit akar? — *Elölülő*: Egy szót se' többet *Bastide*; hát maga theatrumnak nevezi azt a' padot, mellyen ű? Ha igaz az, hogy maga Mansonnét megfojtani akarta: mi módon kívánhatja tőle, hogy ő ezt hideg vérrel vesse a' maga' szemire? Szálljon magába *Bastide*, nem komédiajádzás van itt. — *Bastide*: Igen is; ez reám nézve egy kegyetlen szomorú játék (tragedia), minthogy lelkiismerete semmit nem vet szememre. — *Mansonné* (hathalós hangon): Mit? magának semmit nem vet szemére lelkiismerete? *Bastide!* mutassa-meg maga, hogy ártatlan, és én ezen esetben magam akarok helyette vesztőhelyre menni! —

Bastide: Mutassam-meg, hogy ártatlan vagyok! E' nem nagy munka. Mansonné azt gondolja, hogy minket megijeszthet; de megtsalja magát; Rhodézben másként viselte magát; már most az efféle nem illet-meg bennünket; maga Elölülő úr húszszor is mondta már nekem, hogy a' Mansonné beszéde semmit nem bizonyít. — *Elölülő*: maga *Bastide* hibázik; én magával Mansonnéről soha nem beszéltem; tsak a' magát *Bastide*-t illető dolgokról szóltam magával. — *Bastide*: Ha nem az Elölülő úr mondta, másnak valakinek kellett mondani; talám a' Montpellieri Tanácsosok közül valamellyik.

Mansonné: Elölülő úr, kívánnám hogy *Blanc* úr mondaná-meg, mitsoda értelemben mondtam én, hogy az atyámat compromittálnám (vádolnám, vagy a' vádba belé vonnám) — *Blanc*: Az aszszony így beszélt nekem; látja *Blanc* uram, melly szerentsétlen az én állapotom! Ha az igazat kimondom, az atyámat compromittálom. — Meg kell jegyeznem, így folytatja *Blanc*, hogy én ezen kifejezéseket úgy értettem, hogy ha kimondja az aszszony az igazat, ez által kényszerítettni fog megvallani, hogy mi némű atyai hatalommal élt legyen a' maga atya abban, hogy az aszszonyt az igazságnak megvallására felindítsa, és hogy őtet maga ez által compromittálná. *Elölülő*: De hát azt nem mondotta é az aszszony ezen bizonyiságnak, hogy a' maga vallástételei a' vádoltattakra nézve halálosok lennének. — *Blanc*: Mansonné azt mondotta Rhodézben *France* úrnak, hogy tsudalkozik, hogy *Blanc*ot kérdőre nem vonták, holott néki ezen dologban sokat kellene tudni. Mit ért az aszszony ez által, betsületeinek fenntartására nézve szeretném tudni. — Jól jut eszembe, hogy ezt mondtam: *Blanc* úr talám többet tud, mint mond; de én így tsak gyanításból szóltam. — *Elölülő*: A' Mansonné gyanakodását könnyű megmagyarázni. Ugy-é *Blanc*, hogy maga sokszor járt *Jausion*nál; ő elvádoltatott; tehát természet szerént lehet gondolni, hogy tud valamit az ő bűnéről. Ennél egyebet nem mondott Mansonné.

Mansonné: *Bastide!* én Rhodézben hazudtam; itt *Albyban* igazat mondok!

Pinaud (az egygyik Tanácsos): A' maga beszédében aszszonyom, mellyel a' Bankal házában való szerentsétlen jelenlétét leirta, egy lyuk maradott. Magyarázza-meg nekünk, hogy attol fogva, hogy a' Bankal' kabinétjébe bevitték, ad-

dig, míg a' házból kiment, mi történt véle. Úgy-é, hogy tsak azután botsátot-ták-el, minekutánna rettenetesen megeskették. Nem esmert-é reá senkire azok közül, kik körüllette állottak, midőn azt az esküvést letette, melly alól már most örökre feloldoztatva van. — *Mansonné*: Senkit nem esmertem azon emberen kívül, kit már megneveztem; úgy féltem, hogy zöldet veresset látott a' szemem. — *Elölülő*: Hát az asztalon nem látott-é egy holt testet. — *Mansonné*: Én, uram, semmit se' láttam (ezt rettenetes undorodással mondta-ki). — *Combettes* (egy másik Tanácsos): Hát nem térdeltették-le az aszszonyt? — *Mansonné*: Én nem térdepletem-le; hogy a' földre levétettek, meglehet; ekkor nem volt hideg az én vérem; mint ha tsak felhőben láttam volna mindent; még most is reszketek. — *Bastide*'s utánna az *Elölülő*: Mitso-da ruha volt az aszszonyon? — *Mansonné*: pantalon és spenczer; férjfiú ruhában voltam. — *Elölülő*: Mit mondott az aszszonynak az az ember, ki a' kamarából kivezette? — *Mansonné*: Nagy zsibongás volt ott uram, nem juthat nekem ez eszembe; többek voltak azok a' kik engem' kihurtzoltak; némelyik ki akart szabadítani, némelyik megtartóztatni. — *Elölülő*: Tehát sokáig tanácskoztak a' gyilkosok, hogy mit tsináljanak az aszszony-nyal? — *Mansonné*: Úgy tettik, hogy valaki a' férjfiak közül nem engedte, hogy megöljenek. — *Elölülő*: Nem mondhat az aszszony valamit azon eskü-vésről, mellyet letennikéntelenített. — *Mansonné*: Nem jutnak azon szók eszem-be, mellyekből állott. Már mindent megmondottam, a' mit mondhattam; nékem úgy tettik, hogy már azzal meg kellene elégedni. — *Bastide*: Szeretném tudni miért ment volt az aszszony Bankalhoz? — *Elölülő*: Bár melly terhes legyen is felelni ezen kérdésre, aszszonyom, ezt

tsakugyan még is szeretném tudni én is? *Mansonné*: Valakinek titkos útait akartam kitanulni; utánna lesekedtem; jusom volt reá; azonban sok embereknek topogását hallottam, 's e' miatt oda futottam-be, a' hol ajtót láttam nyitva. — *Bastide*: Hát azon embernek nevét, kintán leskelődött az aszszony, nem lehetné-é tudni? olly nagy bűn-é ez?

A' Fő Prokurátor felállván, szívre-ható módon akart beszélni *Mansonné*-hoz. Szavait ekképpen végezte: Figyelemmel várjuk az aszszony szavait; nevezze-meg nékiünk a' jelenlévő vádoltat-tak közt azt, ki az aszszonyt a' haláltól megmentette. — *Mansonné*: Már szerentsém volt megmondani az úrnak, hogy nem esmertem-meg az embert. — *Bastide*: Esmert-é az aszszony engem' elébb, hogy sem az ítélőszék előtt látott. — *Mansonné*: Nékem magát sokszor mu-tatták, 's azt mondták, hogy maga a' Pansné testvére. De még is tsak aligalig esmertem. — *Bastide*: Ez igaz. — *Mansonné*: Ez azonban nem nagy szerentséllenség; a' Bankal' házában sem esmertem én magát éppen jól; de jól megesmertem ám azolta annak lenni, a' ki engem' meg akart fojtani. — *Pinaud*: Még Jausionra egy szót aszszonyom. Maga azt mondta 's mondja, hogy *Bastide* meg akarta fojtani; Rhodezben pedig azt mondotta, hogy Jausion egy aszszonyt, kit meg akartak ölni, megmen-tett a' haláltól. Innen nyilván követke-zik, hogy maga légyen azon aszszony, kit Jausion megmentett. Szolljon aszszonyom, hogy ő ártatlan, fordítsa-el rolla ezen következésnek terhét. — *Mansonné*: Én magam semmi követkevést nem fogok kihúzni. —

Bastide: A' mi engem' illet, nékem kedvesebbek a' *Mansonné* tegnapihozzám intézett szavai, mint az ő halgatásai. — Ezzel vége lett az ülésnek.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A' Pesti újságlevelekben April. 22-dik napján ezeket olvassuk: —“

Hélfün, e' hónap' 20-dikán reggel bútsut veve Anhalt-Bernburg-Schauenburgi Amalia Sarlotta Hertzegaszszonysága, a' maga hajadon leányaival Emma és Ida Hertzegaszszonyokkal, Bud a városától és Magyaországtól, a' hol Sept. 16-dikától fogva tartózkodtak mint vendégek ö Hertzegaszszonyságok. Bétsen által Hertzegilakóvárossok felé folytatják útjokat. Elvitték magokkal a' Palatinus ö Cs. Kir. Fő Hertzegsége két fő Hertzegi magzatait is István Fő Hertzegét és Hermine Fő Hertzegaszszonyt, minekutánna őket Méltóságos Koválik János Püspök az Egyházi rendtartás szerént megáldotta. A' Fő Hertzegi kisdedek még egy ideig erántok nagy szeretettel viseltető Nagy Anyoknak gondviselése alatt maradnak, kinek anyai dajkálkodása alatt eddig nevedtek. Palatinus ö Fő Hertzeg ége Átsig kíséri kedves vendégeit.

Ugyan azon újságlevelekben olvassuk a' következőket is: —“ Nyitra Vármegyében Szeptencz-Ujfaluban Aprilis Hénap 8-dikán életének 63-dik esztendejében hosszas, és sullyos betegeskedés után meghalt Méltóságos Nyitra-Szerdahelyi Zerdahelyi György Ur, Sz. István Király Rendének Vitéze, Cs. K. 's Apostoli Felséges Urunknak Kamarássa és Tanátsossa; a' ki azon Nemes Vármegyét ifiúságától fogva szolgálván, mind Fő-Biróságban. mind Vicze-Ispánságában maga feláldozásával Hazafiúságát megbizonnyítani kötelességének tartotta; 's több Országgyűlésein ezen Nemes Vármegyének Követe lévén, a' köz jót egész erővel elő mozdította; azért is érdemeinek emlékezete elfelejthetetlen lészen. Mint-hogy maga magtalan volt, kedves testvér

öttsének Andrásnak fiát Zerdahelyi Victort tette végső rendelése által örökössévé.

* * *

Temesvárt e' hónap' 10 dikén reggel földrengés éreztetett egymás után három versben, mellyek közzül a' 2-dik a' hatvan három fertálykor legkeményebb volt, úgy hogy némelly házaknak még sérelmet is okozott. A' harmadik 7 órakor éreztetett, de tsak gyengén.

* * *

Ö Cs. K. Apostoli Felsége, Bellatintz helységet, Ns. Szala Vármegyey Táblabirájának, Bellatintz tulajdonos birtokosának alázatos kérésére, mező városá tenni, és ott öt sokadalmaknak (országos vásároknak) tartatását megengedni, kegyelmesen méltóztatott, melly vásárok következő napokon tartatnak, úgy mint, Jan. 20-dik, Febr. 24-dik, April. 25-dik, Jul. 15-dik, és Nov. 5 dik napján.

* * *

A' Pesti Nemzeti Gazdában ezen tzm alatt: Gazdasági Érdemes méret, ezeket olvassuk.

A' Klagenfurti ts. kir. és hazai Mezeigazdasági Társaság Kárinthiában, Febr. 5-dikén, 1818, egygyesült meghatározással munkás Tagjává választotta Kárlaviczi Direktor és Professor T. T. Rummy Károly György Urat; a' kinek az ezen megtiszteltetéssel egygyüttjáró Társaság-Levelet (diplomát), a' Társaság' Direktorának Egger Ferentz Grófnak, és Kantzelláriusának Burger János Dr. Úrnak alá-írásával meg is küldötték. — Ezen Nagy-Levél' megküldése' alkalmatosságával, küldött még a' megnevezett Társaság, ezen új Tagjának, egy igen dítséret levelet is; mellyet ide tenni nem szükséges. Általjában, ez a' megtisztelés ismét egy újj bizonyysága annak, hogy tudós Társaságok és nem hebehurgya

férjfiak, nem hagyják magokat holmi ganélelkűek' pasquilljától óroknál-fogva vezetődni, mint némely gyenge velejük, úgymond a' Német tudósító, a' minapában jártak.

Ugyanezt a' tudós Magyart megtisztelte nem régiben Igló városa, mint születése helye, tudományos érdemeiért, odavaló polgári igassággal: az Erdélyországi udvari Kantzellarius Széki Teleky Sám. Gróf Ö Excellentiája pedig, az Emlékezetes Írások' kiadásáért, pénzbeli ajándékkal betsülte-meg ugyanezt a' Tudóst.

Tudományos Jelentés.

Az alábbirt által alázatosan kéretnek a' Magyar- és Erdélyországi August. és Helvét Confession lévő Protestans Fő Tiszteletű és Tiszteletes Tudos Predikátor Urak, méltóztassanak a'következendő Munkára Praenumeratiót elfogadni: Nyomtató papirosra 2 fl. Velin papirosra 4 forintjával és az Előfizetők Neveit, úgy a' mint azok a' könyvben kinyomtatódhatnak, Június' végéig hozzám felküldeni.

Az Ausztriai Tsász. K. Birodalomban 1817-ben tartatott Reformátzió Harmadik Százados Öröminnepének Előadása; némelly közönséges Észrevételekkel együtt, mellyek a' Protestánsoknak a' nevezett Birodalomban lévő Egyházi Állapotjokat illetik. Németül kiadta Glatz Jákob Ts. Kir. Consistorialis Tanácsos, Magyar nyelven közre bocsátotta Márton Jósef, Professor.

Belső szívbeli megindulással, 's az Isten 's a' jó Fejedelem eránt viseltető háladatossággal innepelték az Ausztriai Tartományokban minden Protestánsok a' Reformátzió harmadik Százados Örömnepjét. Ez a' történet sok tekintetben fontos és annyira nevezetes, hogy ennek

környülállásos Leirása még a' késő maradékra nézve is figyelmetességet érdemel. A' fenn megnevezett Munka illyen Leirást foglal magába; melly nem csak a' Bétsi, Triesti, Velentzei, Karinthiai, Stájerországi, Felső Ausztriai, Morvaországi, Sziléziai, Tsehországi és Galitziai Protestáns Ekklesiákra; hanem különösen a' Magyar- és Erdélyországiakra is kiterjed, és valamint az Elő- úgy a' Jövendő Maradékra nézve is nevezetes marad. Minden, valaki csak azon ritka Örömnep meginneplésében részt vett, gyönyörködve és szívbeli belső megindulással fogja ezen Emlékezetírást olvasni és maradékira nézve tartogatni. — Ez a' Munka itt Bétsben németül már kijött, 's felőle a' Bétsi Udvari Újság Tudományos Toldalékjában ezeket olvassuk.

„Ezen Emlékezetírást megjelenését a' Publicumnak az a' része mellyet ez illet, óhajtvá várta; 's lehet reményleni, hogy senki azt, kit a' benne lévő tárgy illet, különös részvétel nélkül nem olvassa. Az a' ritka és nevezetes Örömnep, a' mellynek megtartása abban leíratik, az Ausztriai Birodalom minden Országaiban és Tartományiban olly illendő méltósággal, és a' más Vallásbeliekre nézve annyi felebaráti szeretettel és türedelemmel innepeltetett meg, hogy ennek Emlékezete már csak ezen tekintetben is közönséges figyelmetességet és részvételt érdemel. Ez a' Munka nemcsak Tisztelet és Betsület oszlopa a' két Protestáns Vallás követőinek az Ausztriai Státusokban; hanem Tisztelet és Háladatosság oszlopa is egyszermind jó Fejedelmünk, a' Status Fő Kormányzéke, és sok mások eránt is, kik a' nevezett Vallásbeliek közzé nem tartoznak. Környülállásosan elő adja ez, mi módon tartatott az említett harmadik Százados Reformátzió Innepe külön külön mindenütt a' fenn megnevezett Tartományokban és Országokban. A' honnan megérdemli, hogy az a' Fami-

liák és Ekklé'siák Archívumaiban is a' késő maradéokra nézve megtartassék."

A' Magyar Kiadásban különösen Magyar- és Erdélyországra nagyon tekintet: Hol? Kicsoda? (a' T. T. Predikátor Neve) és micsoda Textusról tartotta az Öröminnapi Predikációt, a' nevezetesebb környülállások rövid előadásával együtt, minémű az is, ha valahol ezen nevezetes Öröminnapi emlékezetére felebaráti szeretetet példázó jótéteménybeli áldozatok, fundációk, 's több effélék tétettek, a' mennyire e' részben a' T. T. Predikátor Uraktól Június végéig még több Tudósításokat vehetek, kiket erre ezennel szívesen megkérek.

A' Munka, melly németül a' Praenumeránsok neveivel együtt, (kiknek számok szinte négy ezerre megy), 18 árkusnyi, magyarul jóval nagyobb formában, szinte annyira fog menni. — A' Praenumeratio öszveszedésére, a' szokott 11-dik Nyomtatvány ráadása mellett, minden Tiszt. Tudós Prot. Predikátor Urak olly formán kéretnek meg, hogy az Előfizetők Neveit, és a' honnan mód nagyon benne a' Pénzt is, Június végére egyenesen hozzám felküldeni méltóztassanak, a' melly Helyekről pedig a' Pénz Postaszekéren, vagy más módon fel nem küldetnének, onnan azt az itt alább kitett Helyekre a' Titt. főbb Collector Urakhoz ne terheltesse a' több Titt. Collector Urak felküldés végett szolgáltatni.

A' Könyv a' jövő Augusztusban a' sajától okvetetlenül kiszabadul, és így a' Sz. Mihálynap Debreczeni vásár alkalmatosságával még a' távolabb lévő Helyekre is széllyel küldtetik. Az elküldözés könnyebbítésére legjobbnak találtam az alább következő Helyeket, Collectio Főbb Helyeinek nevezni ki; a' honnan a' Nyomtatványokat a' több T. T. Collector Urak elvitethessék. E' végre szükséges lészen, hogy midőn más Helyekről a' T. T. Predikátor és Collector

Urak a' Praenumeránsokat hozzám felküldik, egyszersmind tudtomra adni ne terheltesse, hogy a' leküldendő könyveket az itt megnevezett Helyek közül hol kívánják általvenni; ha pedig az Előfizetők száma tízre nem menne, abban az esetben azoknak neveiket nem hozzám, hanem a' megnevezett Helyeken kitett T. T. Collector Urakhoz kell idejében elküldeni, 's ugyan ott adatnak által a' Könyvek is.

A' közelebb lévő Helyekre és Pestig minden Exemplárok ingyen szállítatnak le. Onnan, mivel már a' vámok ki lesznek fizetve, az elvitetés kevesebbe kerül.

Ez által jelentem azt is, hogy a' Deák Magyar-Német Lexiconnak Első Része, melly, a' mint most már nyilvánvalóbb, II Részben 200 árkusnál is többre telik, a' jövő Júliusban elkészül, és az Előfizetők számokra le fog küldtetni. A' meghatározott idő után későn érkezvén hozzám a' Praenumeratio pénz; lehetetlen vala a' Munkát, úgy a' mint én szándékoztam, két Typographiában nyomtatattani, 's ez által a' Könyv kijövetelét siettetni. A' feljebb nevezett új Munka közbejövetele, a' mellynek kiadására különösen megkérettem, a' Deák Lexicon nyomtatattását semmiben sem hátráltatja, sőt az ezentúl is mind végig szakadatlanul folytattatik. A' felettébbvaló költség mindazáltal, mellyel ennek kiadása egybeköttetett, szükségessé teszi, hogy a' kiadandó kisebb Munka, ha szinte annak árra egyenként kevésnek tetszik is, előfizetés által segítettvén jelenjen meg.

Az Előfizetést öszveszedő Főbb Helyeken a' Praenumeratio pénz elfogadására és felküldésére alázatosan kérettetnek:

H. Böszörményben T. T. Nagy István Ref. Predik. Ú.

- Debreczenben, T. Várady István Bibliothecarius Úr, és Özv. Csáthyiné Könyv. Asz.
- N. Enyeden, Fő Tiszt. Bodola János Reform. Superintendens, és Tek. Baritz János Doctor és Prof. Urak.
- Győrben, T. T. Síkos János Evang. Pred. és T. T. Maar Péter Ref. Predikátor Urak.
- Halason, F. T. Kováts József Ref. Predik. Úr.
- N. Kállóban, T. T. Fazekas György Ref. Pred. Úr.
- Kartagon, T. T. Varga József Ref. Pred. Úr.
- Kassán, T. T. Kováts Mihály Reform. Pred. Úr.
- Ketskémén, T. T. Matóltsi Sándor Ref. Pred. és T. T. Nagy István Prof. Urak.
- Kis Ujjszálláson, T. T. Ungi Márton Ref. Pred. Úr.
- Kolosvártt T. T. Szilágyi János Prof. Úr.
- Komáromban T. T. Kolmár József Reform. és T. T. Nagy István Evang. Pred. Urak.
- Körösön, T. T. Fodor Gerson Ref. Pred. és T. T. Mészáros Beniamin Prof. Urak.
- Losontzon, T. T. Steller János Professor Úr.
- Makón, T. T. Szikszai József Ref. Pred. Úr.
- Miskóltzon, T. T. Szathmáry József; T. T. Igaz Sámuel Ref. és T. T. Ries Pál, Evang. Pred. Urak.
- Pápán T. T. Márton István Prof. Úr.
- S. N. Patakon T. T. Lácza József Ref. Pred. és Prof. Úr.
- Pelsőtözön, T. T. Sóváry István Reform. Pred. Úr.
- Pesten Fő Tiszt. Báthory Gábor Ref. Superint. és Káplánja T. Szikszai József, és F. T. Molnár János Evang. Pred. Urak.
- Rimaszombatban, T. T. Zilahi Sámuel Ref. Pred. Úr.
- Rosnyón T. T. Farkas András Prof. Úr.
- Siklóson, T. T. Ref. Predikátor Úr, és Somogyi Tóbi János Könyváros Úr.
- Sopronban, Fő Tiszt. Kiss János Evang. Superintendens, és F. T. Raits Péter Professor Urak.
- Szathmár-Németiben, T. T. György József Ref. Pred. Úr.
- Szentesen, a' T. T. Reform. Predikátor Urak, és T. T. Sípos József Prof. Úr.
- Szent Péteren Fő Tiszt. Öri Fülep Gábor Ref. Superintendens Ur.
- Szigethen T. T. Hary Péter Prof. Úr.
- Szikszón T. T. Garas István Ref. Pred. Úr.
- M. Túrón T. T. Magyar Mihály Ref. Pred. Ur.
- Udvarhelyen T. T. Karátsonyi Sámuel Prof. Úr.
- Újhelyen, T. T. Major József Ref. Pred. Úr.
- Zilahon T. T. Salamon József Prof. Úr.
- N. Váradon T. T. Zilahi József Ref. Predikátor Ur.
- M. Vásárhelyen, T. T. Kelemen Márton Bibliothecarius Ur.
- Hóld Mező Vásárhelyen T. T. Nagy Ferentz Ref. Predikátor Ur.
- Veszprémben T. T. Angyán János Ref. Pred. Ur.

Bétsben Ápril. 27 - dikén 1818.

Márton József,
a' Ts. Kir. Universzításban Professor;

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
Apr. 24-dikén 266 $\frac{1}{3}$ — 25-dikén 266 — 27-dikén 265 — forintot.